

Rządy prawa – temat bez końca

Niniejszy numer EPS otwiera tekst referatu prof. K. Lenaerts – Prezesa TSUE wygłoszonego w końcu czerwca 2023 r. w Warszawie. Można w nim znaleźć przedstawienie w pigułce podejścia trybunału luksemburskiego do wymagania zapewnienia niezawisłości sędziom państw członkowskich, jako elementu rządów prawa – jednej z nadrzędnych wartości Unii wyrażonej w art. 2 TUE.

O tym, że rozważania zawarte w omawianym artykule nie mają w naszym państwie charakteru jedynie teoretycznego, świadczą czwarty już doroczny raport KE o stanie praworządności we wszystkich państwach członkowskich, ogłoszony na początku lipca 2023 r. Zdaniem Komisji w odniesieniu do Polski utrzymują się poważne obawy związane z niezależnością sądownictwa. Świadczą o tym m.in. niedawne wyroki TSUE i ETPCz przeciwko naszemu państwu. Nie zostały podjęte środki zaradcze wobec zastrzeżeń co do niezależności KRS. Występują wątpliwości co do statusu niektórych sędziów SN. Prowadzone są nadal postępowania dyscyplinarne wobec niektórych sędziów albo są oni przymusowo przenoszani na inne stanowiska. Ponadto, KE zaskarżyła Polskę do TSUE w związku z orzecznictwem polskiego TK w sprawach dotyczących pozycji prawa unijnego w polskim porządku prawnym.

W tym samym czasie ETPCz wydał wyrok w sprawie Tuleya przeciwko Polsce (skargi nr 21181/19 i 51751/20). W sprawie tej, dotyczącej znanego sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie, ETPCz stwierdził naruszenie przez Polskę art. 6 ust. 1 EKPCz w odniesieniu do prawa do niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, a ponadto naruszenie art. 8 i art. 10 EKPCz. Trybunał zasądził też od Polski na rzecz powoda 36 000 euro za szkody niemajątkowe i zwrot kosztów procesu. Wyrok ten będzie jeszcze analizowany w naszym czasopiśmie.

Tematem dominującym w niniejszym numerze EPS jest unijne i polskie prawo wodne, zwłaszcza w świetle orzecznictwa TSUE i polskiego NSA. O znaczeniu tej problematyki nie trzeba chyba już nikogo przekonywać. Rada Naukowa i Kolegium Redakcyjne składają podziękowania Panu prof. Piotrowi Korzeniowskiemu z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego za inicjatywę przedstawienia wybranych zagadnień prawa wodnego przez kilkoro znawców teorii i praktyki.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

The Rule of Law: A Topic of Endless Debates

This issue of EPS opens with the text of an address delivered by Professor K. Lenaerts - President of the CJEU - at the end of June 2023 in Warsaw. It contains a nutshell presentation of the Luxembourg Court's approach to the requirement of guaranteeing the independence of Member States' judges as a constituent of the rule of law - one of the Union's overarching values expressed in Article 2 TEU.

That the considerations in the article under discussion are not merely theoretical in Poland is evidenced by the European Commission's fourth annual report on the rule of law situation in all Member States, released in early July 2023. According to the Commission, there are persistent and serious concerns regarding the independence of the judiciary in Poland, as demonstrated, among others, by the recent judgments of the CJEU and the ECtHR against our state. No measures have been taken to address concerns about the independence of the National Council of the Judiciary. There are doubts about the status of some Supreme Court judges. Some judges are still facing disciplinary proceedings or are forcibly transferred to other posts. In addition, the EC has referred Poland to the CJEU over the case law of the Polish Constitutional Tribunal on the position of EU law in the Polish legal order.

At the same time, the ECtHR issued a judgment in *Tuleya v. Poland* case (applications nos. 21181/19 and 51751/20). In this case, concerning a well-known judge of the Warsaw Regional Court, the ECtHR found that Poland had violated Article 6(1) of the ECHR with regard to the right to an independent and impartial tribunal established by law, and furthermore had violated Articles 8 and 10 of the ECHR. The Court also ordered Poland to pay the applicant EUR 36,000 in respect of non-pecuniary damage and costs and expenses. This judgment will be analysed in another issue of our journal.

Meanwhile, the dominant topic in this issue of EPS is water law of the EU and Poland, particularly in the light of the case law of the CJEU and the Polish Supreme Administrative Court. No one seems to need persuading how important this issue is. The Academic Council and the Editorial Board would like to thank Prof. Piotr Korzeniowski of the Faculty of Law and Administration of the University of Łódź for his initiative to present selected issues of water law by several experts in theory and practice.

Profesor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief